

Under Mesterens Haand.

eller
Axel Hedebo's Ungdomshistorie
Fortælling af
Chr. Lyngge

(Fortset.)

Den anden Slange var Datterens Klaver. Naar hun spillede højt i den ene Stue, og han læste højt i den anden, var det sikkert ikke godt for en tredje at være i Suset; men slemt var det ogsaa for ham, der skulde læse; thi hans Stemme kunde ikke overbøje Klaveret, og Vertensens Regnebog kunde jo da ikke godt regnes højt. En Gang imellem greb han Violinen; thi Berggrens Koraler skulde ogsaa læses, og da var det underligt; thi pludselig kunde Datteren afbryde sine Skalaer, Triller og Akkorder og istemme en Salme med saa megen Barne, at man næsten skulde tro, at hendes Hjerte sang med. Saa greb han sig i atter og atter at lytte til Klaveret og til hverken læse eller spille, saa længe det varrede.

Men den tredje Slange var Datteren selv, saaledes som hun aabenbarede sig uden for Klaveret.

I Bærelset til Gaden boede en ung Porcelænsmaaler, saadan en rigtig Vaps med slabe Maneerer. At han gjorde Kur til Datteren, var Axel Hedebo snart paa det rene med, skønt ikke selv vel bevandret i Kærlighedens Gange, og det ærgrede ham, skønt han ikke iporede nogen Tilbøjelighed fra hendes Side; thi han holdt hende for god til at efterstræbes af ham.

Saa begyndte han selv at nærme sig Datteren. I Begyndelsen gjorde han ikke andet end at samtale med hende om ligeagtige Ting og en Gang imellem indbyde hende til en Tur, naar han skulde gaa. Men efterhaanden blev Fortroligheden større, og til sidst steg en Følelse op i Axel Hedebo's Hjerte, som han kun havde haft over for en Kvinde før, nemlig sin Husbonns Datter i Nærup. Om der var en vis Lighed mellem de to, saa han i den ene egentlig effede den anden, eller han virkelig effede Jersken Eileren, var han i Begyndelsen maaske ikke klar over, og hun selv hængtes intet at mærke eller skulde i hørt Tald sin Følelse hos sig selv.

Naar de spadserede sammen, var hun venlig og meddelssom, som naar de var hjemme; men der var intet i hendes Opførsel, der med Grund kunde udlægges som Tilsnarmede eller Regn paa, at hun ønskede hans. Men alt som Tiden gik, fik Hedebo virkelig den Tanke, at han effede hende, og blev helt bange for sig selv ved den Opdagelse; thi han havde troet, at han kun havde effet sine Kræfter Møller, og havde indflettet hende ikke alene i alle sine Drømme, men ogsaa i saare mange af sine Bønner. Og hvordan vilde denne unge Pige være for den Visgering, mod hvilken han stræbte. I det hele taget den Tilstand, hvori han nu levede — havde hun ikke allerede optaget saa meget af hans Tid og Tanker, at det til sidst maatte ende med Forskrækkelse. Endnu havde han vel ikke forsvundet nogen Time; men Forberedelsen havde været mindre grundig end forhen, det søgte han godt.

En Søndag Aften, da Forældrene var bortrejst, havde de været langt ud ad Strandvejen. Paa Turen havde hun været ualmindelig oprømt. Hun havde talt om Stjernerne, der spejlede sig i Sunden, og ønsket sig et Hjerte saa rent, at Stjernerne ogsaa kunde spejle sig deri. Hun havde talt om Ticho Brahe, der maatte forlade Hveen og Hjemmet, fordi han ikke blev forstaaet hjemme og ikke maatte saa den Pige, han effede, fordi hun var fattig, og roste ham, fordi han fulgte sit Hjerte, thi det skulde man gøre.

Axel Hedebo havde lyttet til hendes Ord som til en sød Melodi. For første Gang havde han budt hende sin Arm, og hun havde taget imod den uden at nøse. Hvad hun havde ment med „sølge sit Hjerte“, var han vel ikke klar over; men saa der dog ikke i Ordene en Tilskyndelse til ham om at gøre det samme.

Da de efter Hjemkomsten sad ene i hans Bærelse, var han tavst og alvorlig; thi han gemte paa noget, han ikke turde sige og dog havde ondt ved at bevare hos sig selv. Og hun hængtes i Begyndelsen smittet af ham. Blufselig siger hun med en Fortrolighed, som om de havde kendt hinanden i mange Aar: „Men Hedebo, jeg er jo forlovet“.

Havde hun sagt, at hun var falden ned fra Stjerne, vilde hendes Ord ikke have haft større Virkning. Axel Hedebo vaagne sig om en Drøm, men kunde kun fremstamme det ene Ord „forlovet“.

„Ja, det undrer Dem, at jeg ikke har sagt Dem det før; men først nu kender jeg Deres Tanker og vil da ikke tøve med at give Dem en Forklaring. Lad os tale ud med hinanden og tale fortrolig.“

Jeg er født i Ringkøbing, og mine Forældre er, hvad De ikke kan se, virkelig rige Folk; men Rigdommen i Forbindelse med noget andet har paa mange Maader gjort Livet svært baade for dem og mig.

For et Par Aar siden fattede jeg Kærlighed til en ung Mand i vor Forretning. Han var smuk i det mindste i mine Øjne, og han var dygtig i altes Øjne; men fordi han var fattig og tilsmed var noget andet, maatte jeg ikke saa ham.

I Suset hos mine Forældre kom en ung Student og hans Sine og hans Penge fristede mine Forældre, som vilde tvinge mig til at tage ham.

Forinden var jeg ikke forlovet med Bernhard; men nu i min Vaande trængte jeg til ham og kunde ikke længere sige Nej til hans Saand. Men hvad jeg led i mit Hjem, var der af Menneffer kun een til, der vidste, og han vidste endda ikke alt; thi selvsjælselig maatte han reffe, da Forlovelsen blev bekendt.

Efter en Tids Forsøb fulgte mine Forældre Forretningen og som her over, hvor Studenten i Begyndelsen besøgte os hver Dag, indtil han endelig forlod, at det nyttede ikke. Saa forlovede han sig med en anden og har ikke været her siden.

Men ret som jeg troede, at Uvejret var omme,

traf det op fra en anden Kant endnu mere mørkt og truende end før. Min største Blev jeg om maatte jendes her over, hvor han døde i Øbet af saa Dage. Saa vred var min Moder, at jeg ikke maatte besøge ham, inden han døde; men da hun mærkede, at det var Uveir, lod hun mig gaa, og jeg saa ham lukke sine Øjne i Døden. Forinden det skete, havde han løst mig fra mit Øste. Men i Stedet for at lade mig løse, gav jeg ham et nyt og bestemt at være trofast mod ham indtil Døden.

I Deres Bæsen og Udseende er der noget, som minder om ham, og derfor var jeg glad for Dem fra den Dag. De kom, og taffer for, hvad De har været for mig. At jeg i min Ensomhed trænger til en fortrolig, vil De forstaa, og derfor gik jeg med Dem saa ofte. De bad mig. Har jeg været for livlig eller venlig og derved givet Dem Anledning til fælle Forhaabninger, da maa jeg bede Dem undskylde det. Først i Aften har jeg forstaaet, hvordan De har taget det, og skønder mig derfor at sige Dem alt.

Skønder mine Forældre om end mildere end før vilde tage imod Dem, der jo heller ikke har Penge og ikke er Student, har jeg ingen Anelse om. Men at jeg, som jeg har det, ikke kan gengælde Dem Kærlighed. De mener at være til mig, det vil De nok kunne forstaa; thi ikke sandt, man skal, som jeg lagde om Ticho Brahe, være tro mod sin Ven og tro mod sit Hjerte. Om jeg nogen Sinde vil kunne binde mig til en anden, vil jeg ikke fornægte; det har saa mange gjort og dog ikke holdt det; men foreløbig staa det for mig som umuligt.

Axel Hedebo var ærlig nok til at indrømme alt men kom dog med et Spørgsmaal: „Hvorfor ikke før? Har De virkelig først i Aften forstaaet mine Tanker? Og derfor De dog alligevel kan tænke Dem den Mulighed at trolove Dem med en anden, hvorfor kan ikke med mig, hvis De holder af mig?“

Jersken Eileren havde tændt Lampen, og idet hun forsøgte at fange hans Blik, fortsatte hun: „Det er, som jeg siger: først i Aften paa Vejen langs Sundet har jeg forstaaet, hvad der rører sig i Dem. Men nu skal jeg sige Dem, hvorfor jeg var rolig, og hvorfor jeg — ja undskyld, jeg siger det — heller ikke i dette Stkke tror paa Deres Hjertes Oprigtighed. Hvad De nu lægger for Dagen over for mig, det er i Virkeligheden kun Vængel efter en anden. Saadan omtrent har jeg det over for Dem; men saadan tror jeg ogsaa, at De har det over for mig.“

Det gav et Sæt i Axel, og han bøjede Hovedet som for at undgaa et Slag eller mulig for at ansille en Prøve med sig selv, medens hun vedblev: „Som De ved, sover jeg paa en Sofa lige inden for Døren, hvor Deres Vægreløst staa. Der inde har jeg hørt Dem læse højt, saa jeg ikke kunde lobe; men derinde har jeg ogsaa hørt Dem bede højt for den unge Pige. De elsker. At hun hedder Alma, at De elsker hende og tror, at De ikke kan blive lykkelig uden hende, det ved jeg allsammen fra Deres egne Bønner, saaledes som De bad dem straks. De kom her, og som jeg ikke kunde blive fri for at høre dem. At De senere har været mere læmælt i Bønnerne ogsaa om andre Ting, har jeg tilskrevet den Omstændighed, at De troede Dem hørt. Og nu skal jeg sige Dem en Ting: hvad man saaledes har fremlagt for Herren i Bønner, det er helliget ham, og man beder ikke om en Kvinde's Saand den ene Dag for den næste at bede om en andens. Skifter man paa den Vis, tager man uden hans Blik, og det vilde De gøre, om De nu valgte mig. Lad hende, som i Virkeligheden ejer Deres Hjerte, saa Lov til at beholde det, saa faar De ogsaa nok Lov til at eje hende, hvis De ikke allerede gør det, og lad mig saa Lov til at være, hvad jeg er, — Deres Søster i ham, til hvem De bad. Thi det har jeg ogsaa erfaret af Deres Bønner, at De læser herinde for at kunne tjene Herren i Skolen, og derfor det er sandt, saa hører vi dog sammen, og det er derfor, jeg har været at tale saa fortrolig.“

I mit Hjem havde jeg intet lært om Guds Rige. Men Bernhard var omvendt, før jeg lærte ham at kende, og han blev min Vejleder, da han kom i vort Hus. Mine Forældre var brede, fordi han var fattig, og blev det endnu mere, fordi han var hellig; men da han døde, døde han i Herren, og jeg kunde bære min Sorg i hans Kraft.

Det taler ikke til vor Ære, at vi ikke før nu har fundet hinanden i den fælles Tro. Men lad os nu i Forening bede det bedste og i Forening være tro mod det Menneffe eller det Menneffes Møde, som hver af os dog kalder det bedste“.

Axel Hedebo var blottet ind til det inderste og forekom sig selv uendelig lille.

„Hvad man har fremlagt i Bønner for Herren, er helliget ham; men man beder ikke ham om en Kvinde's Hjerte den ene Dag for den næste at bede om en andens. Skifter man paa den Vis, tager man uden hans Blik, og det vilde De gøre, om De nu valgte mig.“

Ja, alt det var sandt, og sandt var det ogsaa, at han havde gaaet der som en Forræder af Guds Sang, naar selv de nærmeste skulde hjælpe sig til at faa at vide, hvad han var.

Jersken Eileren var vofet i hans Øjne til noget stort, og glad vilde han være ved at være i hendes Nærhed. Men Bønner om Alma skulde bedes paany; thi havde han ikke sølt det før, saa sølte han det nu, at hun var og blev hans Hjertes udskaarne, og skønt han, han kunde gerne sige desværre, adbrag havde haft Kærlighed til at love hende noget, saa saa han dog paa sit Forsøbd til Jersken Eileren som Utrofast mod hende og lovede i sit Hjerte fra nu af at være tro.

Med fuld Kraft vilde han atter fæste sig over Bøgerne, og gik han som forhen en Tur med Susets Datter, som nu var hans Søster, saa skulde baade Tanker og Taler dreje sig om noget andet. Med Glæde vilde han være den enkommes fortrolige og dele med hende baade Sorger og Glæder. Men Vaandet, der nu bandt hem til hinanden, skulde ikke være den Kærlighed, der ender i Ekstas, men den, der forener to Menneffer i Gud.

XIV. En „duelig“ Degn.

Efter dette Intermezzo fattedes Dampen op paany, og der var Grund til det; thi Salvaaret var gaaet, og meget af det bestemte Penium var endnu ikke løst end lige repeteret. Har et lævende Menneffe nogen Sinde været slittigt. Iaa var Axel Hedebo det i dette halve Aar. Hvad han i denne Tid hød baade sin Aand og sit Væge, var næsten utroligt. Kun saa Timer sov han, kun lidt gik han ud, saa selv unge Mand's Forening maatte savne hans Besøg.

Dr. Vertelsen blev ved at være Stenen paa Bjerget. Saa snart en ny Regningsart begyndte, var det som helt forfra igen; thi Hedebo var ikke anlagt for Regning.

Der var et andet Jag, som ogsaa voldte Veivær. Det var Sang og Musik.

Da vist kunde Axel Hedebo hynge, hans Stemme var endda temmelig stærk. Men Lovene for Sangen brød samme Stemme sig ikke meget om og havde ondt ved at træffe den Ruance i Skalaen, som angives ved et Kryds eller B.

Og Musikten! Da vist kunde Axel Hedebo ogsaa spille. I Bogmagergade havde han købt en Violin til 5 Kroner, og den brugte han saa slittigt som nogen.

Han spillede paa Seminariet, og han spillede hjemme og tog fat saa energisk som paa alle andre Jag. Som Sønderne maatte arbejde, naar han lærte sine Kammer, saa maatte Jædderne det, naar Berggren skulde læses. Med en saadan Kraft traadte han Takten, at Aonen nedunder en fton Dag kom op og spurgte, om ikke mindre kunde gøre det; thi det led i hendes Ære, som om Loftet skulde falde, og hendes Barn vagnede hver Gang, han begyndte.

En Gang imellem stak han Hovedet ind til Bærlinden og spurgte, om „Jersken“ ikke vilde hjælpe ham; thi hun havde jo forstaaet paa Sang og Musik. Og Jersken kom gerne med et forstaaende Smil og gjorde alt for at lære ham Takten. Men hvor meget han sang, og hvor meget han spillede, saa gif det dog her, som det gif i Regningen: han var og blev en Sinte i Jaget. Det var ikke saa let for Bonden at lære Takten. En enkelt Melodi kunde han hynge korrekt og maaske ogsaa spille den noget nær uden Fejl, naar den blot ikke var mærket med de fedelige Fortegn. Men var der mange af dem, saa gif det for det meste galt.

Saa tom Joroaret og snart efter Eksamens skriftlige Del, til hvilken næsten alle Seminariets Elever havde meldt sig.

Hvor der jnydes eller kan jnydes ved en skriftlig Eksamen. Man skulde undre sig over, hvor snidtet de gaar til. Sæt kun Bogtere i Vofalet baade for og bag. Sæt kun nogle til at blive inde og andre til at „sølge ud“, der jnydes alligevel baade inde og ude. Hvad der ikke kan stjæles enten foran eller til Siden, det staa paa Manchetterne eller paa den Dosmerjeddel, som er jastjæftet langt nede paa — Sjfortens indvendige Side, og som kommer for Dagen i det Rum i Gaarden, hvor ingen følger ind.

Axel Hedebo gjorde hverken det ene eller det andet; men han vidste, at de sandt Sted, og han skammede sig lidt paa Kammeratfabels Vegne.

Den skriftlige Eksamen begyndte med Prøve i dansk Stil, og Opgaven led: „Rejser's Betydning for Menneffets Udvikling“. (Tilfynsmanden stavede og forklarede det første Ord, for at ingen skulde tro, at „Rejser“ var en Mand, der havde haft en vis Betydning for Menneffets Udvikling).

Havde Axel Hedebo nu faaet gjort alle de Rejser, han forhen havde drømt om, saa havde han haft noget at skrive om og havde selv været mere udviklet, end han var. Men lige meget, han var glad for Opgaven og formede sin Stil, som om han havde rejst.

Han skrev med Begejstring om de høje Bjerge, der aabner Menneffet en vid Horisont, om det storlaaede i Naturen, der minder om dens almægtige Staber. Han skrev om de for Menneffeaandens berigende Kunstfætte i Landenes Storjæber, om de historiske Steder, hvor Jordidens Slægter havde øvet deres Stordaad, og hvor man uvilkaarlig blev mindet om Sammenhængen mellem Jordid og Nutid, mellem alle Jordens Folkeslag som rundne af det ene Blod, trods al nuværende national og religiøs Forskel. Han skrev om det berigende i at se andre Folks Sæder og Sliffe og om det begrænsende og stillestaende i altid at bevæge sig paa samme Plet. Det var Menneffeslagens Formaal i Amindelighed at opjylde Jorden og gøre sig den underdanig, og det var Individets i Særdeleshed at høste Rærdom og Erfaring for derved at dygtiggøre sig til at løse den Del af Jellesopgaven, som tilfalder den enkelte. Mod dette Maal skulde Hjemmets og Skolens Opdragelse stille, og Rejser vilde have deres udflydende Betydning.

Axel Hedebo var selv forsvøjet med Stilen, og hans Værer i Dansk lotte den til mig.

De andre skriftlige Opgaver kunde ogsaa gaa an undtagen Opgaverne i Regning, de gif slet ikke an. Den første blev afleveret helt blank. Den anden var løst, men facitet var galt, og den tredje, der maaske var rigtig, maatte afleveres i en Klade, som ikke kunde læses!

Der var Spænding blandt Værere og Elever, inden Censuren faldt. At en og anden vilde dumpe allerede ved Eksamens skriftlige Del, var man forberedt paa, men hvor mange, var der ingen, som vidste, og det havde jo sin Betydning ikke alene for den enkelte Fremtid, men ogsaa for hele det nye Seminariums. Spillemanden med Binkelbenet var helt oven ud da han havde lavet Disposition over det jnyende Bud thi det „havde han haft en Gang før“. Saa længe var det virkelig siben, han havde været oppe første Gang at den katekiske Opgave fra den Gang nu gif igen. Men baade hans Regning og hans danske Stil lovede ikke godt.

Den rødskæggede Sørensen var lige bleven færdig med Andledning til den danske Stil, da Livet var omme. Efter al Sandsynlighed var han ogsaa færdig.

For Axel Hedebo's Vedkommende nærede man ingen Frygt, hvis han kom over Regningen, men den kunde jo som Hovedsag vælte alt det andet.

Saa faldt Censuren og med den baade Peterjen og Sørensen og adskillige andre af Seminariets Elever. Der var baade „Slet“ og „Maadelig“ imellem i rigelig Mængde.

Axel Hedebo stod baade i Religion og Katekse til en pæn Gennemsnitskarakter. I dansk Stil og Regning var han derimod kommen langt til begge Sider. Stilen stod til — ja til hans egen og andres store Forbavelse, men ogsaa til siger og skriver rent ug, og kunde som selvstændigt Jag ikke trækkes ned. Regningen var egentlig dømt til Døden, men havde for Stilens Skuld faaet Lov til at leve; thi en Mand med et saa sjældent ug, maatte der være noget ved. Fortjente han at falde i Regning, kunde det jo endda se ved den mundtlige Prøve.

Men Axel Hedebo faldt ikke. Regning var til alt Held hans første mundtlige Jag, og her erholdt han den omtalte „Bund“.

Saa kom efterhaanden alle de andre Jag. Religion og Katekisation gav som firedobbelte Jag tilsammen otte mg'r, jels og halvtredstindstve Points. I det sidstnevnte Jag var det dog nær gaaet galt; thi allerede som Hedebo underviste en Hof Vørn i Volgas Lob og Længde, hørte han den gamle Skolebirektørs Kælderstemme brumme bag sig: „Som Hundrede Aalen det var møjet, la' I rette Væreren, Vørn“. „Væreren“ opdagede imidlertid Fejltagelsen tidlig nok til at rette den selv og fik saa Lov til at fortsætte i Ro.

De andre Jag besto: jævn Flid, jævn Vægelse, for kort Tid og gav i Gennemsnit godt med Kryds. Da alt var lagt sammen fra første og sidste Del, gav det et Facit af et Hundrede og tre og halvtredstindstve Points, hvilket den Gang vilde sige: paa syv nær første Karakter.

Men Sang og Musik var tilbage, altsaa et helt Jag. Blot et mg., saa var Cren reddet. Ja, blot et mg. i Sang og Musik!

Nu skal I høre, hvordan det gif, Da de begyndte med deres Musik.

„Vil Eksaminanden hynge Nr. 49 i Berggrens Koralfog“.

Eksaminanden staa op og ser straks tre V'r, synger og smuler over det første. Han forsøger anden Gang men smuler igen, tredje Gang og gør ligesaa.

Saa siger Eksaminatoren: „Vil Eksaminanden hynge Nr. 54“.

Eksaminanden staa op og finder atter tre V'r hynger igen og smuler igen; første, anden og tredje Gang ligesom ved en Nuktion. Saa faldt ogsaa Kammerfaget — i Form af Eksaminators skabnevangre „kan ikke nytte“. Eksaminanden var falden i Sang og dermed Gaabet om hans første Karakter.

„Eksaminanden kan jo godt spille“.

Nej det var netop det, Eksaminanden ikke god t kunde. Og selv om han havde funnet det godt, ja udmærket godt, saa vidste han trods sit tg? i Regning, at ti divideret med to giver ikke syv men fem, og dette Tal lagt til det øvrige gav ingen første Karakter.

Saa jagde Eksaminanden: „Nej Tak, jeg spiller ikke“, bukkede for Eksaminatoren og — skyndte sig ud som en „duelig“ Degn.

XV. Ved en ny Korsøvi.

Efter endt Eksamen jpreddes de vordende Degne ud over Landet dels for at hvile paa deres Laurbær i Ferien, dels for at se sig om efter Plads.

Axel Hedebo havde Længel i Hjertet efter Iderub og vilde gerne have hjilt paa sine Velgørers Hjemme; men da han i Kraft af en ny Hærløvs om kort Tid igen skulde til Mønting, og denne skulde foregaa i København, saa valgte han at blive med det samme. I Mellemtiden vilde han saa lægge Planer for sin Fremtid, og det var der saa meget mere Grund til, som han atter stod ved et Enten-Eller, der inden ret længe krævede sit Valg.

Enten skulde han nu lade sig nøje og gaa ud i Livet med sin anden Karakter, eller han skulde se paa en eller anden Maade at faa læst noget mere og mulig opnaa ikke alene første Karakter men ogsaa en Karakter i den skabnevangre Sang.

Hvad hans Penge angik, da vidste han nok, at han kom lettest over det første, og hvad Cren og Due-ligheden angik, da var hans Eksamen ikke mindre end den, de fleste af Seminariets Elever havde faaet, saa for den Sags Skuld kunde han godt lade sig nøje. Men alligevel var han mest tilbøjelig til at prøve igen, og Grunden dertil var ikke vanskeligt at finde. Naar han gav sig selv det Spørgsmaal: „Hvad har du med din mindre end toaarige Uddannelse lært, og hvad sidder du inde med?“ saa maatte han, naar han skulde være ærlig, svare: „Du ved, at der er noget, der hedder Rundsfaber, men du har ingen, du har i Virkeligheden ingen Ting lært“. Hans Læsning havde været i den Grad forceret og uformuigt, at intet af det, han havde lært, havde udviklet ham, som det burde, eller faaet Tid til at sætte sig fast. Han var ikke en Gang en halvtunderet Møser.

Saa modnedes Beslutningen om at blive paa Seminariet et Aar endnu.

(Fortættes.)